

Ministerstwo Klimatu i Środowiska

Sekretarz Stanu
Główny Konserwator Przyrody
Małgorzata Golińska

DOP-WOŚ.053.2.2023.EŻ
2471415.9944041.8129358
Warszawa, 23-05-2023

Szanowna Pani,

w odpowiedzi na e-mail z dnia 16 stycznia 2023 r., dotyczący wprowadzenia regulacji ograniczających zagrożenie powodowane przez jemiołę, przedstawiam poniższe stanowisko.

Na wstępie należy wyjaśnić, że jemioła, jakkolwiek jest rośliną półpasożytniczą, stanowi nieodłączną część ekosystemu. W Polsce stwierdzono trzy podgatunki jemioły, które występują tylko na określonych gatunkach drzew. Do niedawna najbardziej znana i najczęściej występująca była jemioła pospolita typowa (*Viscum album ssp. album*). Gatunek ten rośnie na drzewach liściastych, takich jak topole, brzozy, lipy, klony, jabłonie, grusze i jarzęby, a nawet olsze (nie spotkamy jej za to na buku zwyczajnym, jesionie wyniosłym i dębach). W ostatnich latach obserwowana jest jednak ekspansja jemioły pospolitej rozpięzchłej (*Viscum album ssp. austriacum*), która rośnie przede wszystkim na sosnach, rzadziej modrzewiach i świerkach oraz jemioły pospolitej jodłowej (*Viscum album ssp. abietis*), która rośnie tylko na jodłach. Występując w niewielkiej ilości na zdrowych drzewach, które mają dobre warunki siedliskowe, nie stanowi zagrożenia dla żywiciela. Należy jednak wskazać, że obserwowane zmiany klimatu i związane z nimi osłabienie drzewostanów, przyspieszają zasiedlanie przez tego półpasożyta kolejnych terenów, w szczególności drzew rosnących w skupiskach, czy lasach. Jemioła nie posiada naturalnych wrogów, a jedyną metodą ograniczenia jej ilości jest usunięcie zarażonych pędów, czasem może istnieć konieczność usuwania całych drzew lub nawet drzewostanów, zanim jemioła opanuje kolejne.

Nałożenie na strażę gminne obowiązku analizy przypadków występowania jemioły pod względem przyrodniczym, a także z punktu widzenia oceny wystąpienia potencjalnych zagrożeń, a ponadto objęcie właścicieli nieruchomości, w tym również osób fizycznych, często nieposiadających odpowiednich środków obowiązkiem usuwania jemioły, stanowiłoby w ocenie tegoż organu naruszenie odpowiedniej proporcji pomiędzy środkiem, jakim jest ograniczenie prawa własności, a celem rozumianym jako szeroko pojęty interes publiczny, a ponadto byłoby trudne do realizacji z praktycznego punktu widzenia.

W odniesieniu natomiast do przypadków, gdy drzewo jest już zarażone w znacznym stopniu, stwarzając zagrożenie bezpieczeństwa zdrowia i życia ludzi lub mienia w istniejących obiektach budowlanych, czy zagrożenia bezpieczeństwa ruchu drogowego, regulacje zawarte w przepisach ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o *samorządzie gminnym* (Dz. U. z 2023 r. poz. 40, z późn. zm.) umożliwiające gminom (w zależności od warunków i kondycji drzewa) usunięcie ognisk jemioły, bądź nawet usunięcia drzewa, są, w ocenie tegoż organu, wystarczające.

Mając na uwadze powyższe, tut. organ nie przewiduje zmian w przepisach prawnych w zakresie obowiązku usuwania jemoły.

Z wyrazami szacunku,

Małgorzata Golińska
Sekretarz Stanu
Ministerstwo Klimatu i Środowiska
/ – podpisany cyfrowo/